ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 16.6.2025 г.
COM(2025) 290 final

ANNEX 26

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите

Състояние на цифровото десетилетие за 2025 г.: продължаване на изграждането на суверенитета и цифровото бъдеще на ЕС

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} -
{SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

КРАТКИ ДОКЛАДИ ПО ДЪРЖАВИ ОТ

Словения

Общ преглед

Словения може да разчита на добре развита цифрова инфраструктура, но изостава в областта на цифровите умения. Страната е много активна в няколко проекта за авангардни технологии, особено в областта на квантовата физика, полупроводниците, услугите в облак и изкуствения интелект (ИИ). Словения проявява значителна амбиция в своя принос към цифровото десетилетие, като е определила 13 национални цели, 100 % от които са в съответствие с целите на ЕС за 2030 г.[1]. Страната следва сравнително добре своите траектории, като 63 % от тях са в съответствие с плана (въз основа на траекториите за 2024 г., определени за 8 от 8-те анализирани КПЕ). Словения отговори на 82 % от 11-те препоръки, отправени от Комисията през 2024 г., като внесе някои промени чрез нови мерки.

През 2024 г. покритието на 5G се увеличи значително, включително в селските райони. Въпреки това страната изостава по отношение на основните цифрови умения и специалистите в областта на ИКТ, което също може да бъде един от факторите, ограничаващи внедряването на авангардни технологии в МСП. Изключение прави внедряването на изкуствен интелект от предприятията, което напоследък отбелязва значителен напредък. Често в сътрудничество с други държави — членки на ЕС, страната участва активно в редица новаторски технологични проекти, включително такива, насочени към квантовите изчисления, полупроводниците, изчислителните услуги в облак и изкуствения интелект.

КПЕ на „Цифровото десетилетие“ (1)	Словения				ЕС		Цел на „Цифровото десетилетие“ до 2030 г.	
	DESI за 2024 г. (година 2023)	DESI за 2025 г. (година 2024)	Годишен напредък	Национална траектория за 2024 г. (4)	DESI за 2025 г.	Годишен напредък	Словения	ЕС
Покритие с фиксирана мрежа с много голям капацитет (ММГК)	78,5 %	79,6 %	1,5 %	80,0 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Покритие с оптични линии до помещенията (FTTP)	78,5 %	79,6 %	1,5 %	82,0 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	-
Цялостно 5G покритие	82,1 %	96,7 %	17,8 %	74,0 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Периферни възли (приблизителни стойности) (2)	8	16	100,0 %	-	2 257	90,5 %	-	10 000
МСП с поне основно ниво на цифров интензитет (3)	-	67,6 %	0,4 %	-	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Услуги в облак	36,0 %	-	-	-	-	-	75,0 %	75 %
Изкуствен интелект	11,4 %	20,9 %	83,7 %	33,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Анализ на данни	19,1 %	-	-	-	-	-	75,0 %	75 %
ИИ или услуги в облак или анализ на данни	44,7 %	-	-	-	-	-	-	75 %
Еднорози	0	0		-	286	4,4 %	7	500
Поне основни цифрови умения	46,7 %	-	-	-	-	-	80,0 %	80 %
Специалисти в областта на ИКТ	3,8 %	4,3 %	13,2 %	6,0 %	5,0 %	4,2 %	10,0 %	~10 %
Уведомление за схема за електронна идентификация		Да						
Цифрови обществени услуги за гражданите	77,0	78,6	2,0 %	76,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Цифрови обществени услуги за предприятията	84,0	85,0	1,2 %	90,0 %	86,2	0,9 %	100,0	100
Достъп до електронни здравни досиета	87,6	87,5	-0,1 %	83,0	82,7	4,5 %	100,0	100

[1] Докато с КПЕ за периферни възли се измерва броят на разположените периферни възли, Словения възнамерява да допринесе за постигането на целта от 10 000 периферни възли с 200 дружества, които разполагат периферни възли.

(1) Вж. методическа бележка за описание на показателите и други показатели
(2) Словения се стреми да допринесе за постигането на тази цел чрез разполагането на периферни възли от 200 дружества.
(3) С DESI от 2025 г. се отчита версия 4 на индекса за цифров интензитет (ИЦИ), който е съпоставим със стойността на ИЦИ от DESI от 2023 г. (отнасяща се за 2022 г.) за изчисляване на годишния напредък. Това не е сравнимо с националната траектория, която се основава на версия 3 на индекса.
(4) Национална траектория, ако е налична в националната пътна карта и ако показателят е измерен в DESI от 2025 г. (за 2024 г.).

Според специалното проучване на Евробарометър „Цифровото десетилетие“, 2025 г., 78 % от словенските граждани считат, че цифровизацията на ежедневните публични и частни услуги улеснява живота им. По отношение на действията на публичните органи 90 % считат, че е важно да се противодейства и да се смекчава проблемът с фалшивите новини и дезинформацията в интернет, а по отношение на конкурентоспособността 82 % считат, че е важно да се гарантира, че европейските дружества могат да постигат растеж и да се превърнат в „европейски шампиони“, способни да се конкурират на световно равнище.

Конкурентоспособен, суверенен и устойчив ЕС въз основа на технологично лидерство

Покритието с оптични кабели до помещенията е относително високо в Словения, а покритието с мрежи с много голям капацитет (ММГК) постепенно се увеличава, въпреки че все още има някои пропуски в селските райони. Страната предприема мерки за намаляване на тези различия. 5G покритието се увеличи значително, включително в селските райони, а покритието с оптични линии до помещенията остава силно. Страната активно развива стратегически технологии като квантова изчислителна технология, полупроводници, изчисления в облак и изкуствен интелект. За да укрепи своята екосистема и капацитет, страната създава центрове за компетентност в областта на полупроводниците и изкуствения интелект и ще бъде домакин на инфраструктурен комплекс за ИИ, разполагаща със суперкомпютър. С изключение на внедряването на ИИ от предприятията, където Словения отбеляза значителен напредък в последно време, внедряването на по-достъпни цифрови технологии, които биха могли да повишат конкурентоспособността на МСП в по-голям мащаб, е относително ниско. Това ограничение може отчасти да се дължи на недостиг на достатъчно квалифицирани служители. За сектора на стартиращите предприятия се предприемат първи стъпки за подобряване на рамковите условия, например чрез промени в законодателството. Въпреки това няколко инициативи все още са в процес на разработване, а разходите за рисков капитал и финансирането чрез капиталовите пазари остават относително ниски. Словения развива кибернетична осведоменост и капацитет в множество области, включително осигуряване на сигурността на инфраструктурата и предоставяне на обучения в публичния сектор, защита на системите за здравеопазване и стартиране на пилотни програми за обучение в рамките на образователната система.

Защита и овластяване на хората и обществото в ЕС

Словения изостава в областта на цифровите умения. Население на страната има сравнително ниско ниво на основни цифрови умения. Въпреки продължаващите усилия за подобряване на основните цифрови умения в различни демографски групи, все още не е ясно дали тези инициативи ще успеят ефективно да преодолеят значителните разлики. Настоящата образователна реформа предоставя възможност за интегриране на цифрови умения в учебната програма, което ще бъде от решаващо значение за разрешаването на този проблем. Въпреки че Словения е постигнала добър напредък в увеличаването на дела на специалистите в областта на ИКТ в работната сила, тя все още изостава от средните показатели за ЕС. Сравнително ниският дял на специалистите в областта на ИКТ може да бъде един от факторите, които ограничават

внедряването на авангардни цифрови технологии от предприятията. Въпреки че съществуват програми за обучение за придобиване на задълбочени цифрови умения в конкретни технологии, те изглеждат недостатъчни, за да задоволят търсенето на специалисти в областта на ИКТ. Освен това, въпреки усилията на Словения да предвиди бъдещите тенденции на пазара на труда и търсенето на специалисти в областта на ИКТ, отговарянето на тези динамични нужди остава предизвикателство. В тази връзка интегрирането на цифровите умения в текущата реформа на висшето образование ще бъде от решаващо значение. Наличността на цифрови обществени услуги в Словения е малко по-малко разпространена, отколкото в ЕС, особено що се отнася до трансграничните услуги. Въпреки това тяхното използване е по-високо от средното за ЕС. Словения планира да ускори цифровата трансформация на публичните органи, по-специално по отношение на достъпа до данни и на равнище общини. Освен това страната подготвя Закона за цифровото здравеопазване, мащабен проект, чиято цел е да стимулира цифровата трансформация в сектора на здравеопазването.

Използване на цифровата трансформация за интелигентно екологизиране

Словения предприема стъпки за подкрепа на екологичния преход чрез цифрови технологии, като се основава на съществуващите мерки и въвежда нови като част от коригираната си пътна карта. Инициативите варират от модернизиране на екологосъобразни обществени поръчки и създаване на цифрови близнаци до установяване на кръгови и цифрови бизнес модели. Въпреки това настоящите усилия все още изглеждат разпокъсани и все още не се наблюдава систематичен подход за пълноценно използване на техния потенциал.

Национална стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие

На 31 януари 2025 г. след провеждане на обществена консултация Словения представи напълно преработена национална пътна карта за цифровото десетилетие[2]. Този документ ще служи и като план за действие по стратегията „Цифрова Словения до 2030 г.“, която беше приета през 2023 г. Пътната карта съдържа някои нови или променени мерки в сравнение с първоначалната пътна карта, представена през 2023 г., и запазва амбициозните си национални целеви стойности. Въпреки това няколко мерки са били премахнати от коригираната пътна карта, особено тези, свързани с целите на цифровото десетилетие, и всички мерки, свързани със стартиращите предприятия. Преработената пътна карта отразява ограничен брой от препоръките към пътната карта, отправени през 2024 г. Всички национални целеви стойности бяха съобразени с амбициозното равнище на ЕС за 2030 г. и с допълнителната цел за внедряване на електронна идентификация, като бяха запазени количествените оценки за приноса на Словения към целите за полупроводниците и периферните възли. Актуализацията се състои от 81 мерки с бюджет от 685 милиона евро, което представлява 1,02 % от БВП на Словения. Макар да внася някои нови импулси в съответствие с приоритетите на новата Комисия в области като екологични ИКТ, изкуствен интелект и полупроводници, актуализацията не отговаря в достатъчна степен на предизвикателствата пред страната и не е напълно

[2] Очаква се одобрение от правителството поради някои промени, свързани с Плана за действие „Цифрова Словения до 2030 г.“. За целите на политическата програма „Цифрово десетилетие“ съдържанието на пътната карта, представена на 31 януари 2025 г., може да се счита за окончателно. Поправка към доклада по държави относно цифровото десетилетие за Словения от 2024 г.: първоначалната национална пътна карта беше приета от словенското правителство през декември 2023 г., преди да бъде публикувана и представена на Европейската комисия.

съобразена с нейните много амбициозни национални цели, особено в областта на основните и задълбочените цифрови умения и цифровизацията на предприятията.

Финансиране и проекти за цифрови технологии

20 % от общия размер на средствата по плана за възстановяване и устойчивост на Словения са разпределени за областта на цифровите технологии (513 милиона евро)[3]. Освен това в рамките на политиката на сближаване 287 милиона евро, представляващи 9 % от общото финансиране на страната по политиката на сближаване, са предназначени за насърчаване на цифровата трансформация на Словения[4].

Словения е член на трите създадени КЕЦИ; КЕЦИ за Алианса за езикови технологии, КЕЦИ за CitiVERSE относно местните цифрови близнаци и КЕЦИ за EUROPEUM на блоковата верига. Словенските субекти са непреки и/или асоциирани партньори във ВПОИ за микроелектроника и комуникационни технологии (ВПОИ-МЕ/КТ) и във ВПОИ за инфраструктура и услуги в облак (ВПОИ-ИУО) от следващо поколение[5]. Словения е също така държава участничка в съвместното предприятие (СП) EuroHPC и в СП „Интегрални схеми“.

Словения е лидер в клъстера „Цифрови умения“ на Програмата за ускоряване на най-добрите практики[6]. В този контекст тя ръководеше организацията на пет семинара и сподели четири словенски най-добри практики относно цифрови информационни точки, програма за цифрова грамотност за възрастни, мобилни герои (за възрастни хора) и цифрово обучение за деца и младежи.

Цифрови права и принципи

Според проучване за подкрепата Словения е проявила доста ограничена активност по отношение на **Европейската декларация относно цифровите права и принципи** с общо 38 инициативи и 3 нови инициативи, стартирани през 2024 г. Словения е най-активна в областта на солидарността и приобщаването. По-малко активност е отбелязана по отношение на поверителността и индивидуалния контрол върху данните. Мерките в областта на поставянето на хората в центъра на цифровата трансформация изглежда имат най-голямо въздействие на място, за разлика от мерките, насочени към вземането на участие в цифровото публично пространство.

[3] Делът на разпределените финансови средства, които допринасят за постигането на цифровите цели, е изчислен въз основа на приложение VII към Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост. Последно обновяване на данните: 16 май 2025 г.

[4] Тази сума включва всички инвестиции, които са специално насочени към цифровата трансформация или допринасят съществено за нея през програмния период на политиката на сближаване 2021—2027 г. Източниците на финансиране са Европейският фонд за регионално развитие, Кохезионният фонд, Европейският социален фонд плюс и Фондът за справедлив преход.

[5] Поправка към доклада по държави относно цифровото десетилетие за Словения от 2024 г.: словенските субекти са непреки партньори във важния проект от общ европейски интерес в областта на инфраструктурата и услугите в облак (ВПОИ-ИУО) от следващо поколение.

[6] Програмата за ускоряване на най-добрите практики (ВРА) е платформа, която позволява на държавите членки да споделят успешни мерки и предизвикателства, с които се сблъскват в усилията си да постигнат целите и задачите си за „Цифровото десетилетие“. Най-добрите практики се предоставят на държавите-членки чрез хранилището на ВРА и се представят на редовни семинари, които понастоящем са фокусирани върху три тематични клъстера: „Цифрови умения“, „Екологични ИТ“ и „Внедряване на цифрови технологии“.

Словения

Препоръки

- **Специалисти в областта на ИКТ:** да се подобри ранното идентифициране на нуждите на пазара на труда и съответното им удовлетворяване чрез предложения за обучение и с помощта на реформата в областта на висшето образование.
- **Основни цифрови умения:** да се увеличат и засилят предложенията за образование и обучение и да се интегрират цифровите умения в учебните програми от ранна възраст.
- **Приемане от МСП:** да се осигури непрекъсната подкрепа за МСП и създаване на благоприятни рамкови условия за внедряването на цифрови технологии от тяхна страна.
- **Авангардни технологии:** да се прилагат бързо мерки за увеличаване на внедряването на авангардни технологии от предприятията, с акцент върху МСП.
- **Киберсигурност:** да се поддържат и усъвършенстват дейностите за повишаване на киберсигурността в секторите на обществените услуги и образованието и въвеждането им чрез дейности в подкрепа на предприятията.
- **Еднорози/стартиращи предприятия**: да се прилагат бързо мерки за подобряване на рамковите условия и достъпа до финансиране за стартиращи предприятия.
- **Екологосъобразност:** да се подобрят цифровите технологии в подкрепа на екологичния преход, по-специално чрез по-систематично разглеждане на взаимодействието между екологичните и цифровите инициативи.